

REDATELJ IVAN PLAZIBAT UOČI PREMIJERE DRAME '55 KVADRATA'

Kada šesteročlanu obitelj zbijete u dvosobni stan, ne treba vam neka velika drama izvan toga

➔ Čitava je predstava obilježena tom strašću prema realnom. Stan smo izgradili kako bi glumci zbilja osjetili kako je to kada šest osoba svakodnevno dijeli zajednički prostor

U splitskom HNK ove subote u 20 sati održat će se premijera drame "55 kvadrata" autorice Ivane Vuković, u režiji Ivana Plazibata.

JASMINA PARIĆ

Kvadratura iz naslova odnosi se na jedan splitski stan u kojem za ljetnih mjeseci živi šesteročlana obitelj; a na velikoj pozornici izrađen je baš toliki stan s kuhinjom i dnevnim boravkom, kupaonicom i spavaćom sobom. Za ovu dramu Ivana Vuković je 2019. godine dobila treću nagradu na natječaju "Marin Držić". Inspirirala ju je splitska svakodnevnica i jedna kolumna Jurice Pavičića, a u nevelik stan u kome živi bračni par, njihov sin i baka, 1. svibnja vratit će se još i kćer s mužem jer su iz podstanarstva izbačeni zbog turista. U gradu vladaju gužva i vrućina, voda je zamučena, u okolici je požar i svuda se širi smrad s odlagališta smeća.

Redatelja Plazibata zapitali smo kako je došlo do realizacije ovog projekta.

- Ravnateljica Drame Marina Vujčić želi na scenu donijeti tekstove koji se bave Splitom 21. stoljeća. Spominjala mi je to, a ja sam joj kazao da postoji baš takav tekst koji do sada nije izvođen. Poslao sam joj ga navečer, a sutradan ujutro se javila i dogovorili smo se o početku rada - kaže redatelj.

Lomovi na intimnom planu

Kada je dobila nagradu, Ivana Vuković je kazala da u tekstu nema "velike drame", ali, dovoljna je činjenica da svi žive u prilično neprirodnom okruženju. Svatko ima svoj svijet i svi ti svjetovi sabijeni su u malom prostoru. Što im se zapravo događa?

- Događa se da su tri - ako hoćete, i četiri generacije (četvrtu bi predstavljao mladi brat) zbijene u isti prostor. Svaka od tih šest osoba, nije teško izračunati, ima "po glavi" devet kvadrata i suživot je jako težak. U Splitu se u tom pitanju ništa ne mijenja - svoj vlastiti stan mladi mogu samo sanjati, a jedini put da do njega dođu je nasljedstvo. Tekst

Ivana Vuković točno bilježi jezik kojim govore Splitsani, a i način na koji obitelj na sceni pristupa problemima. Ni jedan sukob se ne rješava, a pasivna agresija gomila

VOJKO BAŠIĆ/PROPIX

IZAZOVNO VRIJEME

Ružno vrijeme, divni ljudi

U zadnje dvije pandemijske godine bili ste prilično zaposleni. Kako gledate na protekli period?

- Vrijeme je bilo izazovno i grubo, ali i inspirativno. Mnogo sam radio, i u Hrvatskoj, i u Bosni i Hercegovini. Upoznao sam neke "čudne ljude čudnih imena", Asju, Ljubišu, Mirosljuba, Vahida, Aleksandra, Enesa i druge koji su mi mnogo dali i na profesionalnom i na ljudskom planu. Ružno vrijeme, divni ljudi...

Bilo je, naravno, i odgoda zbog korone, ali na kraju se sve realiziralo. U kazalištu, kada se preuzme posao, jedno od bitnih pitanja su rokovi koje valja poštovati. Korona je tu uvela velike promjene.

jedanas još i aktualniji nego prije tri godine kada je nastao, jednostavno stoga što su stanovi još skuplji.

Pravo na životni prostor - premda zvuči kao fraza - veoma je važno: možemo na njega gledati iz sociološkog ili arhitektonskog ugla, ali, zapravo, to je vrlo intimno pitanje. A intimna pitanja uglavnom su uvjetovana društvenim okolnostima. Prisjetimo se samo eseja Virginie Woolf "A Room of One's Own" (Vlastita soba), jednog od najznačajnijih feminističkih tekstova 20. stoljeća u kojemu autorica razlaže kako ženi treba vlastiti radni prostor. Treba joj da u njemu može raditi, pisati i zaradivati - a takvo što muškarcima su uvijek imali. U 55 kvadrata nitko nema taj "luksuz" i stoga ćemo svjedočiti i lomovima na intimnom planu, destrukciji jedne ljubavne veze.

Zbog čega ste se u scenografiji odlučili na "izgradnju" stana u realnim dimenzijama?

- Čitava je predstava obilježena tom strašću prema realnom. Stan smo izgradili kako bi glumci zbilja osjetili kako je to kada šest osoba svakodnevno dijeli zajednički prostor. I tekst je realan, istinit. Nema u drami velikih izljeva emocija i velikih gesta, pa smo inzistirali i na minimalističkom glumačkom izrazu. Ivana Vuković uz to veoma točno bilježi jezik kojim govore današnji Splitsani, a i način na koji obitelj na sceni pristupa problemima. Ni jedan sukob se ne rješava, uvijek se zaobilazi, a pasivna agresija se stoga gomila. I to sve među ljudima koji se jako vole i imaju dobre namjere.

'Live stream' projekcija

Kažite nam nešto o projekciji koja će pratiti predstavu i zbog čega ste unijeli kameru u predstavu.

- Na pozornici ćemo za vrijeme čitave izvedbe imati live stream (snimatelj je Andrija Jurčević),

U ovakvim okolnostima treba se dobro organizirati, treba biti točan i koncentriran oko uobičajenih stvari - odrediti kada će tko pisati, kada prati zube ili tko će skuhati kavu

a publika će tako iz različitih perspektiva vidjeti i ono što ne vidi iz gledališta. Iz gledališta se kroz otvorena vrata može opaziti samo dio kupaonice i spavaće sobe, a na platnu će se vidjeti svi detalji. Uz to, budući da sam tražio minimalističku igru - svi lomovi i potresi događaju se unutar osobe - takve fine se najbolje ćemo pratiti u krupnom planu. **Kažu mi neki glumci da im je prilično tijesno u tih 55 kvadrata.**

- Nismo im olakšavali sceniskim lažima, a rad na predsta-

vi je veoma složen jer je tako blizu stvarnom životu. U takvim okolnostima treba se dobro organizirati, treba biti točan i koncentriran oko uobičajenih stvari - odrediti kada će tko pisati, kada prati zube ili tko će skuhati kavu.

Ivani Vuković je prijateljica arhitektica i nacrtala takav stan dok je pisala tekst...

- Jest, arhitektica Tea Truta joj je bila načinila nacrt da lakše odredi "kritične točke" i kretanje likova, a sada nam je izvela i scenografiju. Ponosan sam što sam ovom prilikom uveo u HNK Split tri mlade talentirane osobe koje u ovoj kući još nisu radile - Ivanu Vuković, Teu Trutu, a i glumca Roka Sikavicu, koji je doduše u HNK nastupao kao dijete, ali ovo mu je prva profesionalna uloga. U predstavi još igraju Goran Marković, Arijana Čulina, Ana Marija Veselčić, Snježana Sinovčić Šiškov i Nikola Ivošević. ●